SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 635/2023-22

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [redacted], [redacted], [redacted], zastúpeného JUDr. Emíliou Korčekovou, advokátkou, Malacká 2/B, Pezinok, proti postupu Okresného súdu Bratislava I v konaní sp. zn. 9C/5/2012 a jeho rozsudku zo 4. januára 2016, proti postupu Krajského súdu v Bratislave v konaní sp. zn. 3Co/29/2018 a jeho rozsudku z 27. augusta 2019 a proti postupu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní sp. zn. 4 Cdo 203/2020 a jeho uzneseniu z 25. mája 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 25. júla 2022 domáha vyslovenia porušenia

- základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní sp. zn. 9C/5/2012 (aktuálne je vec vedená na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. B1-9C/5/2012, pozn.), postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní sp. zn. 3Co/29/2018 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní sp. zn. 4 Cdo 203/2020,

- čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy, základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom okresného súdu sp. zn. 9C/5/2012 zo 4. januára 2016,

- čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy, základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3 a čl. 48 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 a 3 a čl. 38 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu sp. zn. 3Co/29/2018 z 27. augusta 2019, a

- čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy, základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 a 3 listiny, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 203/2020 z 25. mája 2022.

2. Sťažovateľ navrhuje napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť súdom na ďalšie konanie, priznať mu finančné zadosťučinenie v celkovej sume 15 000 eur a náhradu trov konania.

II.

Skutkové východiská

3. Sťažovateľ sa žalobou doručenou okresnému súdu 9. januára 2012 domáhal voči žalovanej náhrady škody a nemajetkovej ujmy spôsobenej nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Bratislava III, ktorý predčasne vyznačil právoplatnosť a vykonateľnosť platobného rozkazu z 31. decembra 2003. Po prevedení veci do registra „C“ (sp. zn. 27Cb/69/2006) nedošlo k vydaniu právoplatného a vykonateľného rozhodnutia vo veci samej v primeranej lehote, v dôsledku čoho sa právo sťažovateľa voči dlžníkovi fakticky stalo nevymožiteľným. Nárok bol uplatnený podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“).

4. Okresný súd ústavnou sťažnosťou napadnutým rozsudkom v spojení s opravným uznesením z 11. septembra 2017 žalobu zamietol a žalovanej nepriznal náhradu trov konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že sťažovateľom namietané „nekonanie“, t. j. prerušenie konania v dôsledku vyhláseného konkurzu nastalo priamo zo zákona a ani súhlas správcu konkurznej podstaty na pokračovanie v konaní nemal žiaden vplyv na prerušenie konania, pretože šlo o účinok vyvolaný konkurzom, a keďže úpadca (žalovaný v konaní sp. zn. 27Cb/69/2006) bol následne vymazaný z obchodného registra, stratil spôsobilosť byť účastníkom konania, preto súd konanie uznesením z 9. septembra 2010 zastavil. Čo sa týka predčasného správoplatnenia platobného rozkazu z 31. decembra 2003, okresný súd konštatoval, že za žalovanú platobný rozkaz prevzala osoba, ktorá bola síce v tom čase odvolaná z funkcie konateľky a zároveň bol na registrový súd podaný návrh na jej výmaz z obchodného registra, avšak tieto skutočnosti z obchodného registra v tom čase nevyplývali, a preto súd v súlade s vtedy účinnou právnou úpravou vyznačil právoplatnosť a vykonateľnosť, ktorá bola neskôr zrušená na základe podaného odporu s odôvodnením, že žalovanej platobný rozkaz nikdy nebol doručený, pretože ho prevzala neoprávnená osoba. Sťažovateľ teda nepreukázal príčinnú súvislosť medzi škodou a nesprávnym úradným postupom, prípadne nezákonným rozhodnutím. Okresný súd nezistil ani existenciu akejkoľvek škody vzniknutej v dôsledku prebiehajúceho konania sp. zn. 27Cb/69/2006, keďže v konkurznom konaní nebol uspokojený žiadny veriteľ žalovanej spoločnosti, a už od začiatku konania dlžník nedisponoval žiadnym majetkom, z ktorého by bolo možné uspokojiť pohľadávku sťažovateľa. Ten nepreukázal ani predpoklady pre vznik nemajetkovej ujmy. Nevykonanie sťažovateľom navrhnutých dôkazov (pripojenie súdnych spisov) okresný súd odôvodnil

nehospodárnosťou a neúčelnosťou, pričom záverom konštatoval aj absenciu zásahu do práva sťažovateľa nebyť odňatý svojmu zákonnému sudcovi, pretože k zmene zákonného sudcu došlo na základe Dodatku č. 5 k Rozvrhu práce Okresného súdu Bratislava I na rok 2014 (ďalej len „dodatok č. 5“) v súvislosti s menovaním zákonnej sudkyne do funkcie sudkyne na tomto súde.

5. Krajský súd na odvolanie sťažovateľa ústavnou sťažnosťou napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok okresného súdu ako vecne správny. Stotožnil sa so skutkovými a právnymi závermi vyslovenými v rozhodnutí okresného súdu. Doplnil, že okolnosť, že sťažovateľ v súdnom konaní nedosiahol vydanie súdneho rozhodnutia, sama osebe škodu nepredstavuje. Nesprávny úradný postup spočívajúci v porušení povinnosti súdu vydať rozhodnutie v primeranej lehote by mohol byť príčinou vzniku škody len vtedy, ak by bolo preukázané, že sťažovateľ stratil pohľadávku voči svojmu dlžníkovi práve v dôsledku kvalifikovanej nečinnosti súdu, a tak je významné zistenie, či bolo možné splnenie (vymoženie) záväzku pri obvyklom behu udalostí očakávať, keby k tvrdenému nesprávnemu úradnému postupu nedošlo. Podľa krajského súdu bolo preukázané, že splnenie záväzku žalovanou spoločnosťou nebolo reálne možné, pretože v konkurznom konaní nebol uspokojený žiadny veriteľ, z čoho je zrejmé, že už na začiatku konkurzného konania táto spoločnosť nedisponovala žiadnym majetkom, z ktorého by bolo možné uspokojiť pohľadávku sťažovateľa. Preto ani vydanie exekučného titulu po zrušení doložky právoplatnosti by sťažovateľovi neprinieslo uspokojenie jeho pohľadávky. Podľa krajského súdu sťažovateľovi nič nebránilo uspokojiť svoju pohľadávku v období od správoplatnenia platobného rozkazu až po jeho zrušenie z dôvodu účinne podaného odporu. V súvislosti s namietaným odobratím veci zákonnej sudkyni krajský súd poukázal na dodatok č. 5, podľa ktorého náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov boli prerozdelené veci z ostatných súdnych oddelení, medziiným aj prejednávaná vec, konajúcej sudkyni, ktorá bola pridelená na tento súd na rozhodovanie vo veciach občianskoprávnych. Namietané nevykonanie navrhnutých ďalších dôkazov krajský súd nepovažoval za dôvodné, a to z dôvodu nadbytočnosti.

6. Sťažovateľ podal proti rozsudku krajského súdu dovolanie, v ktorom namietal vady zmätočnosti podľa § 420 písm. e) a f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP. Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie odmietol.

7. V súvislosti s vadou podľa § 420 písm. e) CSP najvyšší súd skúmal, či vec prejednávajúca sudkyňa na okresnom súde (ne)bola v danej veci určená v súlade s rozvrhom práce, a teda či súd (ne)bol správne obsadený, a dospel k záveru, že spôsob, akým bol v danom prípade spor pridelený vec prejednávajúcej sudkyni, nevybočuje z rámca rozvrhu práce okresného súdu platného v čase, keď jej bola vec spôsobom prerozdelenia nevybavených vecí z iných súdnych oddelení občianskoprávneho úseku pridelená, resp. z rámca *„zákona o súdoch“,* najmä tých jeho ustanovení, ktoré sa týkajú spôsobu prideľovania vecí. Na základe toho uzavrel, že prípustnosť dovolania z § 420 písm. e) CSP nevyplýva.

8. K vade podľa § 420 písm. f) CSP spočívajúcej v nepreskúmateľnosti rozhodnutia krajského súdu najvyšší súd uviedol, že obsah spisu nedáva podklad pre záver o nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia o odvolaní. Súdy nižších inštancií vo svojich rozhodnutiach popísali obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, uviedli, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, zároveň citovali ustanovenia, ktoré aplikovali a z ktorých vyvodili svoje

právne závery. Pri hodnotení skutkových zistení a skutkových záverov neopomenuli vziať do úvahy žiadnu z namietaných skutočností, či skutočností, ktoré v konaní vyšli najavo. Z uvedeného je zrejmé, ako a z akých dôvodov odvolací súd rozhodol, a odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) má všetky náležitosti podľa § 393 CSP.

9. K námietke nesprávne zisteného skutkového stavu dovolací súd zopakoval, že dovolaním sa nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, avšak dovolací súd takúto vadu v posudzovanej veci nezistil. Námietku sťažovateľa o prekvapivosti rozhodnutia krajského súdu považoval najvyšší súd za nedôvodnú, keďže súdy zhodne tvrdili, že sťažovateľ nepreukázal dôvodnosť svojej žaloby.

10. Sťažovateľ tiež namietal, že krajský súd ho neupovedomil o verejnom vyhlásení rozsudku zaslaním upovedomenia elektronicky na jeho mailovú adresu, k čomu dovolací súd uviedol, že ak o to strana požiada, súd jej oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku aj elektronickými prostriedkami. Zo súdneho spisu jednoznačne vyplýva, že sťažovateľ bol v súlade so svojou žiadosťou odvolacím súdom mailom zo 14. augusta 2019 zaslaným na elektronickú adresu [redacted] o verejnom vyhlásení rozsudku upovedomený (č. l. 210 a nasl. spisu). Túto námietku preto tiež považoval za nedôvodnú a uzavrel, že prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP nevyplýva.

11. K dôvodu dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP najvyšší súd uviedol, že dovolateľ nekonkretizoval právnu otázku, na riešení ktorej založil krajský súd svoje rozhodnutie, a neoznačil žiadne konkrétne rozhodnutie najvyššieho súdu, od záverov ktorého sa krajský súd odklonil, ani nevysvetlil potrebu, aby dovolací súd takúto otázku vyriešil. Dovolateľ len konštatoval absenciu dôsledného vysporiadania sa s objektívnou zodpovednosťou štátu za majetkovú škodu, ktorá mala dovolateľovi nesporne a preukázateľne vzniknúť. V čom konkrétne sa krajský súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, resp. akú právnu otázku je potrebné vyriešiť, dovolateľ neuviedol. Dovolacia argumentácia o nesprávnosti skutkových záverov krajského súdu nie je spôsobilá založiť prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP. Najvyšší súd preto dovolanie v tejto časti odmietol podľa § 447 písm. f) CSP.

III.

Argumentácia sťažovateľa

12. Podľa sťažovateľa napadnuté konanie pri jeho posúdení ako celku nebolo spravodlivé v dôsledku tendenčnosti a prílišného formalizmu. Okresný súd riadne nekonal a nerozhodol o námietke odňatia veci zákonnému sudcovi a námietke nestrannosti súdu z 25. novembra 2015 a dovolanie sťažovateľa zo 7. októbra 2015 nepredložil dovolaciemu súdu na rozhodnutie, čo *„uniklo“* pozornosti krajského súdu. Sťažovateľ podal proti arbitrárnemu rozsudku okresného súdu odvolanie spolu s pripojením dovolania zo 7. októbra 2015. Okresný súd bez predloženia dovolania dovolaciemu súdu predložil spis krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní. Podľa úradného

záznamu z 1. marca 2018 bola vec pridelená do oddelenia „16Co“, nebola prejednaná a rozhodnutá senátom „3Co“, teda bola neprípustne odňatá zákonnému sudcovi.

13. Krajský súd pochybil, keď sťažovateľa upovedomoval o mieste a čase verejného vyhlásenia rozhodnutia na *„neexistentný“* mail [redacted] (teda chybne, s apostrofmi), čo preukazuje č. l. 210 spisu. V spise sa nenachádza žiadny dôkaz o tom, že upovedomenie o mieste a čase verejného vyhlásenia rozhodnutia bolo doručené sťažovateľovi na mail [redacted] a že sťažovateľ potvrdil krajskému súdu jeho doručenie. Pre verejné vyhlásenie rozsudku odvolacím súdom preto neboli splnené podmienky, s čím sa najvyšší súd dôsledne a ústavne konformne nevysporiadal.

14. V posudzovanom prípade všeobecné súdy riadne nezistili skutkový stav veci. Z odôvodnenia napadnutých rozhodnutí nie je zjavné, prečo sa konajúce súdy domnievali, že predpoklady zodpovednosti štátu neboli splnené, svoje rozhodnutia odôvodnili tendenčne a nekonzistentne, v úmysle poškodiť sťažovateľa a žalovanej privodiť prospech. Porušovatelia sa dôsledne nevysporiadali s tým, že pri posudzovaní predpokladov zodpovednosti štátu za nemajetkovú ujmu v danej veci bolo nutné postupovať nielen podľa zákonnej úpravy (zákona č. 514/2003 Z. z.), ale tiež v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESĽP“). Ak najvyšší súd zjavne prehliadol skutočnosti nasvedčujúce tomu, že podmienky zodpovednosti štátu za škodu boli splnené, a súčasne interpretoval ustanovenia zákona č. 514/2003 Z. z. spôsobom, ktorý zodpovednosť štátu *de facto* vylučuje, porušil nielen čl. 46 ods. 3 ústavy, ale súčasne zasiahol do sťažovateľovho práva na spravodlivý proces.

15. Okresný súd 8. júla 2022 vydal uznesenie, ktorým rozhodol o trovách odvolacieho a dovolacieho konania. Uznesenie dosiaľ nedoručil sťažovateľovi, teda konanie pri jeho posúdení ako celku nie je právoplatne skončené. Stav právnej neistoty sťažovateľa o výsledok kompenzačného konania stále trvá, a to už viac ako 10 a pol roka, čo nie je súladné s judikatúrou ESĽP. Porušovatelia v danej veci nepostupovali tak, aby ochrana práv sťažovateľa bola rýchla a účinná, k veci pristupovali krajne formalisticky, tendenčne a povrchne.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

IV.1. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru:

16. Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny si ústavný súd osvojil judikatúru ESĽP k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08).

17. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 365/04). Porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu,

a to (i) právnu a faktickú zložitosť veci, (ii) správanie účastníka, (iii) postup súdu (I. ÚS 41/02) a význam sporu pre sťažovateľa (II. ÚS 32/02).

18. Vo veci sťažovateľa ústavný súd skutkovo nespochybňuje celkovú dĺžku konania, ktoré prebiehalo od roku 2012 a bolo právoplatne skončené 29. októbra 2019 potvrdzujúcim rozsudkom krajského súdu. Dovolacie konanie bolo ukončené v máji 2022 napadnutým uznesením, ktoré nadobudlo právoplatnosť 4. júla 2022. Na druhej strane nemožno prehliadnuť procesný „vývoj“ konania spätý s definovaním jeho predmetu v jednotlivých fázach relevantných predovšetkým z pohľadu kritéria významu pre sťažovateľa.

19. Ústavný súd berie do úvahy pohľad na sporové konanie o žalobe sťažovateľa ako celok, teda vrátane fázy konania, ktorej predmetom bolo rozhodovanie o náhrade trov konania (rozsudok ESĽP vo veci Čičmanec proti Slovenskej republike z 28. 6. 2016, sťažnosť č. 65302/11). Aj vo vzťahu k tejto etape konania však ústavný súd prízvukuje kritérium významu predmetu rozhodovania pre sťažovateľa, ktorý je *in abstracto* daný tým, že agenda trov konania predstavuje vedľajšiu agendu s podstatne nižším vplyvom na stav právnej neistoty ako pri nerozhodnutí veci samej (III. ÚS 451/2022). *In concreto* zas ústavný súd akcentuje, že o nároku na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania súdy právoplatne rozhodli 29. októbra 2019 tak, že žalovanej priznali len nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Napadnutým uznesením najvyšší súd priznal žalovanej aj nárok na náhradu trov dovolacieho konania voči sťažovateľovi. Teda od 4. júla 2022 (právoplatnosť uznesenia najvyššieho súdu z 25. mája 2022) už neexistovala právna neistota sťažovateľa o základe nároku na náhradu trov (odvolacieho a dovolacieho) konania. O výške náhrady trov konania rozhodol okresný súd uznesením súdneho úradníka z 8. júla 2022, ktorým zaviazal žalobcu (sťažovateľa) zaplatiť žalovanej trovy odvolacieho a dovolacieho konania 0 eur. Vzhľadom na výrok uznesenia, ktorý znel v prospech sťažovateľa, nebol oprávnený podať proti nemu sťažnosť. Sťažovateľova argumentácia o právnej neistote v dôsledku dlho trvajúceho kompenzačného konania, v ktorom mu nebolo doručené rozhodnutie o vyčíslení náhrady trov konania, je preto ku dňu podania jeho ústavnej sťažnosti celkom nedôvodná.

20. V čase podania ústavnej sťažnosti (25. júl 2022) sa už konanie malo sústrediť len na doručenie uznesenia súdneho úradníka o vyčíslení trov konania sporovým stranám, ktoré nadobudlo právoplatnosť 13. augusta 2022, teda až po doručení ústavnej sťažnosti. Z toho ústavný súd vyvodzuje, že aj napriek dlhotrvajúcemu konaniu o žalobe sťažovateľa ten svoju ústavnú sťažnosť podal v čase, keď význam formálne prebiehajúceho konania dosahoval z pohľadu jeho označených práv zanedbateľnú intenzitu. Ak v čase doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu už nedochádza k porušovaniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (resp. čl. 38 ods. 2 listiny) a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú, a to bez ohľadu, z akých dôvodov skončilo toto porušovanie (II. ÚS 139/02, IV. ÚS 103/07). Preto ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

IV.2. K namietanému porušeniu čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy, základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3 a čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 a 3 a čl. 38 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru:

IV.2.1. K rozsudkom okresného súdu a krajského súdu:

21. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

22. Keďže odvolanie sťažovateľa podané proti rozsudku okresného súdu bolo meritórne prejednané, uplatnenie právomoci krajského súdu ako súdu odvolacieho v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu.

23. Vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu sťažovateľ mal k dispozícii mimoriadny opravný prostriedok – dovolanie, ktorý využil a dovolanie podal. Sťažovateľ v dovolaní namietal obdobný okruh nedostatkov, ktoré tvoria aj obsah ústavnej sťažnosti. Išlo o nesúhlas so skutkovými závermi a právnym posúdením veci, námietku odňatia veci zákonnému sudcovi, nedoručenia oznámenia o verejnom vyhlásení rozsudku odvolacím súdom elektronickými prostriedkami, nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a nevykonania sťažovateľom navrhnutých dôkazov. Bolo preto v právomoci najvyššieho súdu takto formulované dovolanie preskúmať a rozhodnúť o ňom.

24. Sťažovateľ v súvislosti s odňatím veci zákonnému sudcovi v ústavnej sťažnosti namietal, že na odvolacej inštancii bola jeho vec prerozdelená do iného senátu, čo má preukazovať úradný záznam z 1. marca 2018. Ústavný súd z priloženého dovolania zistil, že sťažovateľ túto námietku neuplatnil v dovolacom konaní. V prípade konania pred všeobecnými súdmi musí sťažovateľ ochranu svojich základných práv a slobôd vrátane argumentácie s tým spojenej uplatniť najskôr v tomto konaní a až následne v konaní pred ústavným súdom, pretože v opačnom prípade by ústavný súd nedisponoval právomocou na posúdenie takejto argumentácie (III. ÚS 90/03, III. ÚS 135/03, III. ÚS 201/04). Keďže sťažovateľ uplatnil námietku neprípustného odňatia veci zákonnému senátu na odvolacom súde až v konaní pred ústavným súdom, hoci ju mohol efektívne uplatniť v dovolacom konaní pred najvyšším súdom, ústavný súd na jej posúdenie nemá právomoc. Vzhľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní túto časť ústavnej sťažnosti (proti okresnému súdu a krajskému súdu) odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) v spojení s § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

IV.2.2. K uzneseniu najvyššieho súdu:

25. Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu treba uviesť, že z hľadiska ústavného posúdenia treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť dovolania a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to

za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd. Z ústavného hľadiska je podmienkou, aby takáto interpretácia nebola svojvoľná, ale i formalistická a aby bola čo najustálenejšia, a teda súladná s právom na súdnu ochranu (II. ÚS 398/08, II. ÚS 65/2010).

26. Podľa najvyššieho súdu z odôvodnenia rozsudku krajského súdu vyplýva, že v konaní nebola sťažovateľom preukázaná existencia nesprávneho úradného postupu, existencia škody a ani ich príčinná súvislosť, pretože pohľadávka sťažovateľa voči jeho dlžníkovi nemohla byť uspokojená jednak z dôvodu nemajetnosti dlžníka, na čo nemalo vplyv ani predčasné vyznačenie právoplatnosti a vykonateľnosti platobného rozkazu, keď sťažovateľovi nič nebránilo viesť nútený výkon súdneho rozhodnutia, a jednak po zrušení platobného rozkazu následné konanie pod sp. zn. 27Cb/69/2006 bolo prerušené zo zákona z dôvodu vyhláseného konkurzu na majetok dlžníka a neskôr zastavené pre zánik dlžníka výmazom z obchodného registra. Zároveň je z rozhodnutia krajského súdu zrejmé, že ďalšie dokazovanie by bolo nadbytočné, keďže by nemalo vplyv na rozhodnutie vo veci.

27. Najvyšší súd sa meritórne vysporiadal aj s námietkou odňatia veci zákonnému sudcovi, keď po posúdení relevantných ustanovení príslušného rozvrhu práce okresného súdu a *„zákona o súdoch“* (body 20 až 26 napadnutého uznesenia) uviedol, že spôsob, akým bol spor pridelený vec prejednávajúcej sudkyni, nevybočuje z rámca rozvrhu práce okresného súdu platného v rozhodnom čase, resp. z rámca *„zákona o súdoch“*.

28. Nedôvodnou je aj námietka sťažovateľa, podľa ktorej nebol riadne upovedomený o termíne verejného vyhlásenia rozhodnutia na krajskom súde. Najvyšší súd sa s ňou vysporiadal ústavne akceptovateľným spôsobom v bode 38 napadnutého uznesenia, ktorý ústavný súd nemá dôvod spochybňovať. Znakový formát mailovej adresy sťažovateľa, konkrétne to, že na jeho začiatku aj na konci sú apostrofy, môže byť aj výsledkom automatického spracovania zo strany systému.

29. Vo vzťahu k prípustnosti dovolania sťažovateľa podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP najvyšší súd konštatoval, že dovolateľ neuviedol, v čom konkrétne sa krajský súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, resp. akú právnu otázku je potrebné vyriešiť, keď len konštatoval absenciu dôsledného vysporiadania sa s objektívnou zodpovednosťou štátu za majetkovú škodu, ktorá mu mala vzniknúť, čím vyjadril len svoj nesúhlas s právnym posúdením a krajského súdu. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti tento záver najvyššieho súdu nepodrobuje ústavno-právnej kritike a naďalej pokračuje v meritórnej argumentácii. Jeho sťažnostná argumentácia preto nie je spôsobilá spochybniť dôvod, ktorý viedol najvyšší súd k odmietnutiu dovolania namietajúceho nesprávne právne posúdenie veci.

30. Vo vzťahu k námietke neprejednania dovolania sťažovateľa zo 7. októbra 2015 podaného *„proti svojvoľnému a riadne neodôvodnenému uzneseniu okresného súdu na pojednávaní dňa 11.09.2015, ktorým súd zamietol vykonanie dokazovania pripojením spisov z Okresného súdu Bratislava III a Krajského súdu v Bratislave...“* ústavný súd konštatuje, že s námietkou nevykonania sťažovateľom navrhnutých dôkazov sa konajúce súdy vysporiadali v napadnutých rozhodnutiach na základe sťažovateľom riadne podaných opravných prostriedkov – odvolania proti rozsudku okresného súdu a dovolania podanému proti potvrdzujúcemu rozsudku krajského súdu.

31. Ústavný súd, vychádzajúc z obsahu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, nezistil, že by účinky výkonu jeho dovolacej právomoci pri posudzovaní prípustnosti dovolania sťažovateľa podľa § 420 písm. e) a f) a § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP boli nezlučiteľné so základným právom strany konania na súdnu ochranu či so zásadami spravodlivého procesu. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nadväzuje na obsahovo rozsiahle odôvodnenie rozsudkov okresného a krajského súdu, v ktorých sa konajúce súdy dôkladne a ústavne akceptovateľne vysporiadali s argumentáciou sťažovateľa. Preto nemožno dospieť k záveru, že by uznesením najvyššieho súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny či práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

32. Obdobne nedošlo k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 3 ústavy a čl. 36 ods. 3 listiny, keďže napadnutými rozhodnutiami sťažovateľovi nebolo odopreté právo zákonom predpokladaným spôsobom domáhať sa náhrady škody spôsobnej nesprávnym úradným postupom. Odôvodnený, skutkového či právneho omylu oprostený záver všeobecných súdov o tom, že takýto nárok nie je daný, nie je dôvodom na vyslovenie porušenia tohto základného práva.

33. Vo vzťahu k namietanému porušeniu práva sťažovateľa na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru ústavný súd odkazuje na judikatúru ESĽP, podľa ktorej uplatňovanie práva vplývajúceho z čl. 13 dohovoru musí nadväzovať na aspoň obhájiteľné tvrdenie (*arguable claim*) o porušení iného práva chráneného dohovorom (napr. rozhodnutie ESĽP vo veci Silver a ostatní proti Spojenému kráľovstvu z 25. 3. 1983). Článok 13 dohovoru sa tak vzťahuje iba na prípady, v ktorých sa jednotlivcovi podarí preukázať pravdepodobnosť tvrdenia, že sa stal obeťou porušenia práv garantovaných dohovorom (rozhodnutie ESĽP vo veci Boyle a Rice proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok z 27. 4. 1988, séria A, č. 131). Z citovanej judikatúry ESĽP vyplýva zrejmá súvislosť práva zaručeného čl. 13 dohovoru s ostatnými právami, ktoré dohovor garantuje (obdobne napr. III. ÚS 177/2020).

34. V súvislosti s námietkou porušenia čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy ústavný súd už uviedol, že tieto články ústavy majú charakter všeobecných ústavných princípov a i keď sú implicitnou súčasťou rozhodovania ústavného súdu, nemajú charakter základných práv a slobôd, ktorých ochrany by sa bolo možné samostatne domáhať pred ústavným súdom (m. m. I. ÚS 7/2010, m. m. I. ÚS 518/2013).

35. Ústavná sťažnosť je v rozsahu namietaného porušenia označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietnutá.

36. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších návrhoch sťažovateľa uplatnených v ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. decembra 2023

Robert Šorl
predseda senátu